

שור שנגח ד' וה' פרק רביעי בבא קמא

ל"א

עין משפט
גד מצוה

ב א מ"י פ"ו מהלכות
נ"מ הלכה ג סמוג עשין
סו טו"ש"ע ח"מ ס"י מו
ספ"ק ה:
בא ב מ"י שם הלכה ג:
בב ג מ"י שם הלכה ו:
בג ד מ"י שם הלכה ה
ועיין בהשגות וצ"מ
ופ"י הלכה ח:
כד ה מ"י שם הלכה ד:
כה ו ד מ"י פ"ג מהל'
מלוה וזהו הלכה ג
סמוג עשין ד טו"ש"ע ח"מ
ס"י ק"י ע"פ א':

שלא יהא חוטא נשכר. והא דמשמע צ"ק דכתובות (דף יא.
ו) דלית ליה לרבא האי טעמא גבי גיורת שנתגיירה
פחותה מצת ג' שנים דמשמע ליה לרבא שאם היתה יכולה למחות
כשהגדילה לא היה לה קנס לא דמי דהתם הוא דמן הדין אין לה
קנס כלל ומשום שלא יהא חוטא
נשכר לא אמר דניתן לה הואיל ומן
הדין אין לה אלא משום דצריא למקנסה
יש לה אלא משום דצריא למקנסה
סבירא הוא דמשום שלא יהא חוטא
נשכר מוקמינן לה אדינא וצפרק
אלו נערות (כתובות דף לו:) אית ליה
שלא יהא חוטא נשכר צנת ישראל
שצויה משום דמוקמינן לה אקדושתה:
אין מעמידין אפוטרופוס לתם
לגבות מגופו. מיהא מאי
טעם דאין מעמידין דאין לומר משום
דאין צ"ד נוקקין אלא לנכסין שיש
להן אחריות כדאיתא צ"ק (דף יד:
ג) שזה כסף ואוקמינן צימתי דלא
דמי כלל דהתם מיירי צהזיקו צחי
האז ומשום דמטלטלי דיתמי לא
משתעבדי לצי"ס ואין לומר נמי דיתמי
טעם משום דפלגא נוקא קנסא ויתמי
לאו בני קנסא נינהו דלמ"ד פלגא
נוקא ממונא מאי איכא למימר ועוד
אפילו צמועד למ"ד דז תמות
צמקומה עומדת אינו גובה ח"י של
דז תמות ואלע"ג דהתם לאו קנסא
אלא דינא וגם אין לומר משום דלחיה
גופיה כי מוק פטור דפגיעתו רעה
ממונו לא כ"ש צמועד צבדי רבנן
תקנה מפני תיקון העולם דכשהלכו
צעלי למדינת הים יחזיקין ליה דין
חרש ואלע"ג דלא שייך האי טעמא
וגם אין לומר משום דמשחלס מגופו
חשו חכמים שלא יפסיד שורו שהוא
דבר מקיים אלא צמועד דמשחלס
מכל דבר לא שול דהא לר' שמעאל
צ"ח הוא ויכול לסלקיה צוזו וי"ל
דהטעם הוא כיון דחס רחמנא על
החס שלא ישלם נ"ש הלכך לגבי
יתמי חשו עלייהו וכן מן שהלכו צעלי
למדינת הים כיון שאין להם צעלים
גמורים אלא ע"י תקנת צ"ד בהעמדת
אפוטרופוס אקילו ציה רבנן וכן
המועד נמי צדז תמות אין מעמידין

משום דהוי ליה ממון שאין לו תועעים. אי אמרת ליהוי דעניים
מאן אחי צבע ליה לדינא אי צבע ליה עני א"ל לעני אחר יחזיקא
ליה: **בתנאי** שור של חרש שנגח לשור של פקח פטור. צגמ'
מפרש דאין מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו אלא צנוקי מועד

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

שלא יהא חוטא נשכר ונתביה לעניים אמר
רב מרי משום דהוי ממון שאין לו תובעים:
בתנאי שור של פקח שנגח שור של חרש
שומה וקטן חייב ושל חרש שומה וקטן
שנגח שור של פקח פטור ישור של חרש
שומה וקטן שנגח בית דין מעמידין להן
אפוטרופוס ומעידין להן בפני אפוטרופוס
נתפקח החרש גשתפה השומה והגדיל
הקטן חזר לתמותו דברי ר"מ רבי יוסי אומר
יהרי הוא בחזקתו ישור האצטדין אינו חייב
מיתה שנאמר יבי יגח ולא שיגיחוהו:
גב' הא גופא קשיא אמרת שור של חרש
שומה וקטן שנגח שור של פקח פטור אלמא
אין מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו
אימא סיפא שור של חרש שומה וקטן שנגח
ב"ד מעמידין להם אפוטרופוס ומעידין להם
בפני אפוטרופוס אלמא מעמידין להם
אפוטרופוס לתם לגבות מגופו אמר רבא
הכי קתני ואם הוחזקו נגחנין מעמידין להם
אפוטרופוס ומעידין להן בפני אפוטרופוס
ומשוין להו מועד דכי הדר וגנח לשלם
מעלייה מעליית מאן רבי יוחנן אמר מעליית
יתומין רבי יוסי בר חנינא אמר מעליית
אפוטרופוס ומי א"ר יוחנן הכי ויהאמר רב
יהודה אמר רב אפי' יוחנן נוקקין לנכסי יתומין
אלא א"כ רבית אוכלת בהן ורבי יוחנן אמר
או לשטר שיש בו רבית יאו לכתובת אשה
משום מזוני איפוך רבי יוחנן אמר מעליית
אפוטרופוסין רבי יוסי בר חנינא אמר מעליית
יתומין אמר רבא משום דקשיא דרבי יוחנן
אדרבי יוחנן משוית ליה לרבי יוסי בר
חנינא טועה והא רבי יוסי בר חנינא צ"דינא
הוא ונחית לעומקיה דדינא אלא לעולם לא
תיפוך ומזיק שאני רבי יוחנן אמר מעליית
יתומים דאי אמרת מעליית אפוטרופוס
מבמנעי

(א) ערב, כ"ג, (ב) לקמן נג.
כ"מ ק"י: (ג) א (שמות כ"א)
(ד) ובלחמן נתיחם כ"ל:
(ה) וצ"ל בר תמותה:
(ו) ד"ה נמלא:

תורה אור השלם

1. ובי יגח שור את איש
או את אשה ונת קול
יסקל השור ולא יאכל
את בשרו ובעל השור
נקי: שמות כא כח

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אין בי ואע"י
דהתם לאו קנסא. וי"כ
מוס' לקמן דף מה ע"ב
ד"ה לא:

מוסף רש"י

שור האצטדין. מנחם
הוסיף אנשים ושמחו הוא
לסם (ע"ז טו.) אין
נוקקין לנכסי יתומין.
למחקר. אלא א"כ
רבית אוכלת בהן. שהיו
מחזיקין לעולד טכס
מעות צריית (ערכין כב.).
משום מזוני. דכל זמן
שאינה גובה כמותה מות
משלסה והי פסידא דידהו
(טו.)

רבינו חננאל

מתני'. שור של פיקח
שנגח שור של חרש
שומה וקטן חייב. הא
גופה קשיא אמרת שור
חרש כול'. ואוקמה רבא
הכי. שור חרש שומה
וקטן שנגחו שור שלפיקח
פטור, ואם הוחזקו נגחנין
מעמידין להן אפוטרופוס
ומעידין להן בפני
אפוטרופוס ומשוין ליה
מועד דכי הדר נגח ישלם
מן העלייה. ר' יוחנן אמר
מעליית יתומים דא"כ
מימנעי ולא עבדי. וקיל
כ"י יוחנן. וכן פסק ר"ח
ד"ל. ר' יוחנן אמר מעליית
יתומין. ואע"ג דפלגי רבי
יוסי בר חנינא עליה ואמר
מעליית אפוטרופוס, ואמר
ר' יוסי דינא הוא ונחית
לעומקא דדינא, בהא
קיי"מ כ"י יוח'.

אפוטרופוס כיון דחס רחמנא עליה למ"ד דז תמות צמקומה עומדת
שאם אין השור שומה חזי נוקא אין משלם אלא מגופו:

אלמא מעמידין אפוטרופוס. וא"ת וימא דרישא בגון שלא
היה אפוטרופוס צשעת נגיחה וי"ל דהא מילתא
דפשיטא היא: **ואם** הוחזקו נגחנין. אין לפרש שנגחו שלם
נגיחה ועוד דהאי תנא סבר רשות משנה דקתני סיפא חזר לתמותו ואל'
דשאלו צחזקת תם דמוקי כגון שהכיר צו שהוא נגחן ואפילו הוחזקו נגחנים ג'
צרשות אפוטרופוס: **ורבי** יוחנן אמר או צשטר שיש בו רבית. וא"ת והא טעמא דאין נוקקין משום דחיישינן לצרי דמפרש רב
הוא צריה דרבי יהושע צפרק גט פשוט (צ"צ דף קעד. ו) והתם פסקין הלכתא כוותיה והכא לא שייך טעמא דלחרי ורצא דהכי נמי
מפ' טעמא צפ' שום היתומים (ערכין דף כב. ו) משום שובר והכא לא שייך כלל וא"כ אמאי הוי דרבי יוסי צר חנינא טועה וי"ל ר'
יוחנן קאמר צכל ענין אין נוקקין צין צמלוה הציא מחמת עמלה ומשום דאין מקצלין עדות שלא צפני צעל דין ויתומים כשלא צפני צעל
דין דמי דמכוח צהגול צתרא (לקמן דף קיב.) גבי (ט) תמותו דרבי ירמיה וצין צמלוה הציא מחמת אצייה ואפילו צשטר המקיים אין נוקקין
משום שובר ולחרי וא"ת אצפרין משוית ליה לר' יוסי צר חנינא טועה תקשה מר' יוסי צר חנינא אצדרי יוסי צר חנינא אצדרי דלחרי צהגול
צתרא (ס: ו) גבי הא דלחרי ר' יוחנן וכי מקצלין עדות שלא צפני צעל דין קצלה מיינה ר' יוסי צר חנינא כגון שהיה חולה או עדים חולים
או שהיו עדיו מצקשים ללכת למדינת הים ושלחו לו ולא צא אצל צענין אחר לא וי"ל דשמא הוא מדמה קטנים להא:

דאי אמרת מעליית אפוטרופוס מבמנעי וא"ת עבדי. מאן מדקדק הר"ר חיים דאפוטרופוסין לא משלמי אפילו פשעו צשל יתמי דהא הכא
פשע צשור האפוטרופוס ואפ"ה מפטרי ונהא שהאפוטרופוס נשע לימתי דמשמע צהנזקין (גיטין דף ג. ו) ו) היינו שלא עכב כלום
משלסה אצל אין נצצנין שלא פשעו דאפילו פשעו פטורים והר"ר שלמה צחור צ"ר יוסף דקדק דמשלמי צפשיעה מההיא דהמפקד (צ"מ דף
מז: ו) (ט) דהוא תורא דלא ה"ל ככי ושיני וקאמר נימא לאפוטרופוס ויל' שלים אמר אנה לצקרא מסרתיה משמע דאם פשע משלם
והשתא קשה אצדרי ואורי דודאי מחייב אפוטרופוס לשלם צפשיעה ולא ממנעי צין מיינה אצי יתומים צין מיינה צית דין דמפרש
טעמא